

# Jazyk a jeho podstata

## Strukturalismus – metodologický směr

- Uplatňovaný např. v **lingvistice, literatuře, estetice, sociologii**
- Předpokládá, že **lidmi vytvářené světy lze popisovat jako komplexní systémy**, které můžeme vymezit **inventářem stejnorodých jednotek a sítí jejich vztahů**.
- zakladatel – švýcarský lingvista **Ferdinand de Saussure – Kurz obecné lingvistiky (1916)**
- **Pražská škola** – jedna z prvních strukturalistických škol, vznik 1926, členové: V. Mathesius, B. Havránek, R. Jakobson atd.

Jazykověda vycházející ze strukturalismu vymezila **tři základní významy pojmu jazyk**.

- 1. langue [láng]** – **jazyk jako systém znaků** použitelných pro jazykovou komunikaci
- 2. parole [parol]** – realizace langue v praktických promluvách, nebo-li **jazyk jako praktické promluvy, projevy**

### **3. langage [langáž] – jazyk jako lidská schopnost zvládnout systém znaků v praktických promluvách**

#### **Tři nejdůležitější rysy jazyka:**

##### **1. znakový charakter**

Mezi jazykovým znakem (např. slovo) a označovanou skutečností neexistuje (kromě zvukomalebných citoslovcí) žádný vztah.

Charakteristické rysy jaz. znaku: materiálnost, libovolnost vůči označovanému, ale jeho závaznost vůči kolektivu uživatelů, např. určitého národního jazyka.

##### **2. systémový charakter**

Jazyk představuje vysoce organizovaný systém znaků a prostředků určitých jazykových rovin.

##### **3. společenský charakter**

Jazyk je jev společenský, nikoliv přírodní. Je na společnost vázán a je jí podmiňován.